

Suriye'nin İç Savaşında Rusya Dönemi

Doç. Dr. Murteza HASANOĞLU

Rusya'nın Suriye'ye doğrudan askeri müdahalesi şüpheşiz içinde yeni değişkenleri anlaşmaları, planları barındırıyor. Değişmeyen temel konulardan birinin ise eski devlet rejimine verilen destek olduğu aşikâr. Anlamlandırılmayan noktanın ise Rusya'nın neden şimdi doğrudan ve etkili bir müdahaleye girdiği olduğu söylenebilir. Bu konu hakkında doğru bir yorumda bulunabilmek gelişmeler hakkında tam bir bilgiye sahip olmaya dayanmaktadır. Bu nedenle Suriye'de gelişen durumun değerlendirmesini yaparken medyada ulaşılabilen kısıtlı bilgilere dayanılması, olayların anlamlandırılmasında da kısıtlılığa sebep olabilir. Gelişen olayların dar bir perspektif yerine daha yukarı seviyeden incelenmesi ve değerlendirilmesi bu kısıtlılıkları belirli ölçüde giderebilir.

Suriye'de olan bitenin kısa bir özetini yapmak, günlük olaylara odaklananların bakış açısını değiştirmesini sağlayabilir. Bugün artık başarısız bir girişim olarak nitelendirebileceğimiz Arap Baharı'nın son halkası olan Suriye'de hükümet güçlerine karşı başlatılan başkaldırının da hedeflenen başarıya ulaşamadığı söylenebilir. Özgürlük için isyan eden insanlar şimdi vatansız bir şekilde Avrupa yollarında mülteci konumuna düşmüş durumdadır. Suriye rejimi ise hala belirli ölçüde gücünü koruyor. Bunda şüpheşiz Suriye Rejimi'nin Rusya ve İran'dan aldığı destek önemli yer tutuyor. Suriye, Libya gibi batı ittifakına karşı kaderine terk edilmediği için ayakta kalmayı başarabildi. Batı ittifakı Rusya'nın karşı çıkması nedeniyle Suriye Rejimine doğrudan müdahale edemedi, rejim muhaliflerini desteklemeye çalıştı. Sonuçta gelinen nokta eğit-donat gibi başarısız girişimler oldu. Batı ittifakının Suriye'ye doğrudan müdahalesini sağlayan gelişme ise IŞİD'in varlığı ve gelişmesi oldu. IŞİD'in

kontrol etdiği yerlerde demoğrafik yapıyı değiştirmesi, yerli halkı göçe zorlaması ise başkalarının işine yaradı. Batı ittifakı tarafından gelişmiş hava bombardımanı ile yerinden çıkarılan IŞİD'in temizlediği yerlere PYD/PKK yerleşti ve Irak'ın benzeri bir suni bir coğrafik, demografik yapı oluşturulmaya başlandı. Geline sonuç açısından bakınca, Suriye'deki başkaldırının desteklenmesinin aslının baskıcı bir ülkedeki insanlara özgürlük sağlamak değil istenen coğrafi ve demografik yapı değişimini sağlamak olduğu iddia edilebilir. Suriyeli muhalifler istedikleri amaca ulaşmadılar ama batı ittifakı istediğine biraz uğraşsa da ulaşmayı başarmış görünmektedir.

Rusya'nın müdahalesi ise burada nereye oturuyor? Batı ittifakının askeri operasyonlarının hedefine ulaşması ve gelinen değişim durumunun dondurulması yani istikrarlı hale getirilmesi için bölgede bir otoriteye ihtiyaç duyulduğu ileri sürülebilir. Bu ihtiyacı ise en iyi Suriye rejiminin sağlayabileceği düşünülebilir. Bu durumda Suriye rejiminin desteklenmesi ön plana çıkmış olabilir. Bunu sağlama görevi ise şüphesiz Rusya'ya düşmüştür. Rusya'nın askeri desteğiyle Suriye Rejiminin Suriye'nin kuzeyindeki batı ittifakının elde ettiği yerler dışında ülkede hâkimiyetini büyük ölçüde sağlamaya başlaması beklenmelidir.

Yakın gelecekte batı ittifakı gücünün, İngilizce tabiri ile koalisyon gücünün Suriye'de operasyonlarının azalacağı, sadece kendi bölgesini ve bununla ilgili çıkarlarını koruma amaçlı olacağını, Rusya'nın ise ülkenin genelinde Suriye Rejimi'ne karşı her türlü unsura karşı askeri müdahalelerinin artarak devam edeceği, ülkenin geleceğinde de Rusya'nın katkılarının olacağı, ülkenin yeniden inşasının Rusya'ya kalacağı, varlığını devam ettirmek isteyen Suriye rejiminin her türlü maliyete rağmen buna seve seve razı olacağı tahmin edilebilir. Bölge ülkesi olan Türkiye'nin ülke dışına doğrudan müdahale yeteneği ve geleneği olmamasına rağmen, yürüttüğu müdahaleci politikalarının sonucunda varılan nihai durumun kendi milli çıkarları ile uyumlu olmayabileceği, hatta yakın zamanda ülke içinde yükseltelen terör olaylarının bölgeye yönelik dış siyasetinin etkinliğini azaltmış olabileceği ileri

Qafqaz Beynəlxalq Münasibətlər
və Strateji Araşdırmalar Mərkəzi

QAFSAM

Caucasian Center for International
Relations and Strategic Studies

sürülebilir.